

18 Μαρτίου 2014

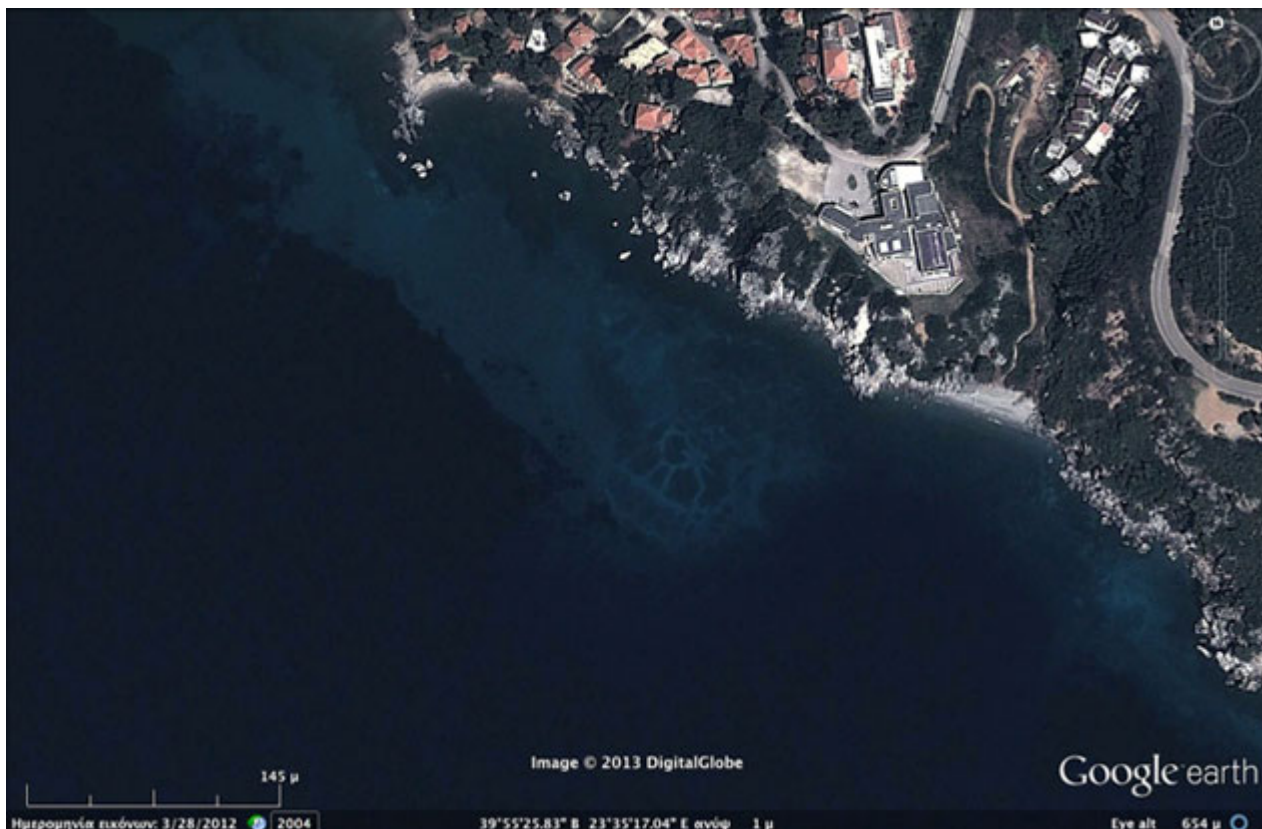
Το κάστρο του Εγκέλαδου

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown



Τὸν περασμένο Σεπτέμβριο, συντάσοντας κατάλογο τῶν λιμένων καὶ τῶν σκαλωμάτων τῆς Χαλκιδικῆς κατὰ τοὺς Μέσους Χρόνους, ἀντὶ γιὰ χάρτες χρησιμοποίησα τὴν φωτογραφία τῆς Χαλκιδικῆς τοῦ Γκούγκλ-Ἐρθ, λήψεως 28ης Μαρτίου 2012. Περιδιάβηκα λοιπὸν ἄνετα τὰ 600 χιλιόμετρα τῆς ἄκτογραμμῆς, μεγενθύνοντας τὴν φωτογραφία ὅπου εἶθελα περισσότερες λεπτομέρειες. Εἶδα πράματα καὶ θάματα, γιὰτὶ ἡ 28η Μαρτίου τοῦ 2012 ἦταν πολὺ καθαρὴ ἡμέρα καὶ ἡ θάλασσα ἦταν κάλμα. Δὲν θὰ σᾶς κουράσω ἀπαριθμῶντας καὶ περιγράφοντας θέσεις πολλές, ἀλλὰ θὰ περιορισθῶ σὲ μία θέση τῆς Κασσάνδρας: στὰ Λουτρὰ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθηκα γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1974.



Αὐτὴ εἶναι ἡ Φλέγρα, ἡ ὀνομαζομένη καὶ Παλλήνη, διότι, κατὰ μία παλαιὰ ἐτυμολογικὴ ἐρμηνεία, πάλλεται ἀπὸ τοὺς σεισμούς, καὶ ἐδῶ (4, φωτ.)βρίσκονται τὰ λουτρὰ. Τὸ μεγάλο (5 φωτ.) νεόδμητο κτήριο εἶναι τὸ κτήριο τῶν Λουτρῶν, καὶ ἡ θερμὴ θειοῦχος πηγὴ βρίσκεται σὲ μιὰ μικρὴ θαλασσοσπηλιά, στὰ ριζὰ τοῦ

βράχου (6 φωτ.).

Μέσα στην θάλασσα (7 φωτ.) και σε βάθος κυμαινόμενο γύρω στις πέντε (5) όργυες, διακρίνονται (7 φωτ.) τὰ ἐρείπια λιθόκτιστου οἰκισμού, (8 φωτ.) ἔμβαδοῦ περὶ τὰ εἴκοσι (20) στρέμματα, ὁ ὁποῖος ἀναπτύσσεται γύρω ἀπὸ ἕνα ἰσχυρό, λιθόκτιστο ὄχυρὸ συγκρότημα, ἔμβαδοῦ περὶ τὰ τρία (3) στρέμματα. Στὸ συγκρότημα κυριαρχεῖ ἕνας μεγάλος «πύργος», ὠσειδοῦς κατόψεως, μεγίστων ἐσωτερικῶν διαστάσεων 20X15 μέτρων, περιβαλλόμενος ἀπὸ μεγάλες περὶκλειστες «αὐλές» καὶ μικρότερους κυκλικοὺς πύργους. Τὸ κέντρο τοῦ πύργου ἀπέχει (9 φωτ.) ἀπὸ τὴν ἀκτὴ περὶ τὰ 100 μέτρα.

Ὁ οἰκισμὸς (10 φωτ.) καὶ τὸ κάστρο προστατεύονται ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς θάλασσας μὲ ἰσχυρὸ τεῖχος, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐπιμήκης λιθοσωρὸς ἐκτείνεται στὸ φρῦδι μιᾶς παλιᾶς χερσονήσου ἢ γκρεμοῦ.

Ὁ οἰκισμὸς αὐτὸς φαίνεται νὰ σχετίζεται μὲ τὸν ὑπερκείμενο προϊστορικὸν οἰκισμὸ τῆς Βίλας Στάσα καὶ τῶν Λουτρῶν.

Πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἡ βύθιση τοῦ ὑποβρυχίου τομέως τοῦ οἰκισμού ὀφείλεται στὴν ἀνύψωση τῆς θαλάσσιας στάθμης ἢ σὲ σεισμικὴ δραστηριότητα.

Πιθανώτερο ὅμως φαίνεται τὸ νὰ ὀφείλεται σὲ βύθιση λόγω σεισμικῆς δραστηριότητος. Ὅπως σημειώνεται καὶ στὸν χάρτη τῆς Ὁμάδος Παπαζάχου, (13 χάρτης) μὲ τὰ σεισμολογικὰ δεδομένα τῆς Χαλκιδικῆς τῶν ἐτῶν 550 π.Χ. – 2009 μ.Χ., ἡ περιοχὴ τῶν Λουτρῶν εἶναι κατ' ἐξοχὴν σειсмоγενής, μὲ ἕναν τουλάχιστον σεισμὸ τάξεως μεγαλύτερης τῶν ἑξή ρίχτερ. Ἐπί πλέον, σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴν ἀκτὴ, μέσα στὴν θάλασσα, ἐντοπίζεται ἕνα μεγάλο σεισμικὸ ρῆγμα, παράλληλο πρὸς τὴν ἀκτογραμμὴ.

Ἐνα δεῦτερο σεισμικὸ ρῆγμα (14 χάρτης ΙΓΜΕ) ἀποτυπώνεται στὸν γεωλογικὸ χάρτη τοῦ ΙΓΜΕ, παράλληλο πρὸς τὴν ἀκτογραμμὴ καὶ κοντὰ σ' αὐτήν, τὸ ὁποῖο διαχωρίζει τοὺς ἀσβεστολίθους τοῦ παραθαλασίου μετώπου, ἀπὸ τὸ σύστημα τῶν πολυχρῶμων μαργῶν τῆς ἐνδοχώρας. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἀσβεστολιθικὸ βραχῶδες μέτωπο τοῦ κρημοῦ τῆς ἀκτῆς, ὕψους περὶ τὰ 50 μέτρα, φαίνεται νὰ ὀφείλεται στὴν θραύση (15 φωτ.) καὶ ἀπόσπαση τοῦ καταβυθισθέντος τμήματος τῆς ξηρᾶς.

Πότε νὰ συνέβησαν ὅλα αὐτά; (16 φωτ.)

Νὰ σχετίζονται μὲ τὸ τσουνάμι τοῦ Ἡροδότου, τὸ ὁποῖο ἔπνιξε τοὺς Πέρσες στὴν Ποτίδαια, τὸ 490 π.Χ.;

Νὰ συνέβησαν στοὺς προϊστορικοὺς χρόνους, ὅσον ἐκατοικεῖτο ἀκόμη ἡ περιοχή;

Δὲν γνωρίζω ἂν θὰ ἀπαντηθοῦν ποτὲ αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα.

Ὅμως, ὁ σεβασμὸς στὰ δυσανάγνωστα μηνύματα τῆς παραδόσεως, ἔστω καὶ ἂν αὐτὴ ἀναφέρεται στὴν τόσο μακρυνὴ καὶ μυθικὴ Γιγαντομαχία, ἐπιβάλλει νὰ ἀναζητήσουμε τὴν ἀρχικὴ ἀντίληψη τῆς ἔννοιας τοῦ ἠφαιστειακοῦ σεισμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο τόσον ἔντονα εἶχε δεινοπαθήσει (καὶ δεινοπαθεῖ) ὁ ἑλλαδικὸς χῶρος.